

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

848. Quod contineat regula de triennali possessione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

205. l. 7. Bellam. decif. 392. & 474. & Felin. in c. in nostra. de rescrip. apud Chok. hic. n. 53. nihil operatur contra verisimilem mentem concedentis; nec in iis; quorum princeps non habet plenam notitiam; de quibus in hac regula; quæ facti sunt) Chok. hic. an. 51. ex Mand. hicq. 49.

Quæstio 846. Qualiter penam statutam in regula incurrat impetrans, ubi is in hanc secundam regula partem offenderet?

R Espondeo primò: pœna ista solvendi Camera 50 florenos auri hodie non est in usu amplius, Glossator apud Chok. num. 16. & Chok. ipse n. 54. ex Gomef. n. 40. saltem, ut pars victrix eam exigat, quidquid sit de eo, quod vult glossator, num si fiscus Romanus possit illum exigere coram Auditore camerae vel causæ: sed hodie possessores victores contenti sunt condemnatione impetrantis in expensas, & nullitate impetrationis adversari cum absolutione ab illius impetratione. Chok. n. 54. alia pœna satis clarè expressa est in regula.

2. Respondeo secundò magis exactè, & sub distinctione duplicis casus. Si peccavit impetrans contra regulam, omitendo nimirum citare intra semestre, prosequi intra annum, exprimere conditiones possessionis in regula requisitas &c. simpliciter solum incurrit pœnam annullationis impetrationis, & omnium inde secutorum: & tenetur ad omne, quod interest possessoris. Lott. l. 2. q. 52. n. 70. si vero peccavit contra illam per calumniam & impositionem (quem casum à priorè separat regula verbis istis: *si per possessorem ipsum injuste, frivole, & indebitè molestasse reperit extiterit*), vult regula in pœnam solvi Camera 50 florenos auri, hoc est ducatos, ut Lott. loc. cit. Et quòd hanc malitiam non considerat regula simplicem inobservantiam, adeòque præsumptam calumniam, sed commissioem contra rationem ipsius regulae, & calumniam veram ex conspecta veritate, id est, per sententiam contra illum latam, ut Lott. loc. cit. n. 88. ex Mand. hic. q. 86. n. 2. Insuper adjicit pœnam inhabilitatis personæ (nimirum impetrantis) ad idem beneficium, ex alia tamen vacatione seu modo vacandi, diverso ab expresso in impetratione etiam per literas si neutri, aut subrogationis; adeòque extinguendo litem, ut inde beneficium non censeatur licitiosum. Lott. cit. n. 70. atque ita regula supponit litem jam motam possessori, non tantum in hoc secundo casu transgressionis regulæ (uti id ex eo constat, quòd loquatur de calumnia & improbitate detecta, de qua aliter constare non potest, quam per sententiam) sed & in priori casu; siquidem annullatur impetratio cum omnibus inde secutis; illud enim refertur ad acta judicialia super ipsa impetratione, ut sunt citationes, examen testium, instrumentorum productio &c. Lott. cit. n. 70. Porrò dicta pœna inhabilitatis referri nequit ad casum, in quo servata non est prima pars regulæ, utpote cui parti passim solet derogari (de quo paulò post.) sed ad casum, in quo quidem facta citatio, & his mora; sed non servata forma regulæ in citando aut promovendo iudicio, & in hoc quidem casu inhabilitat eum regula, ut non possit capere beneficium illud ex eadem impetratione, aut ex gratia aliqua dependente à prima illa impetratione; sed non inhabilitat eum, ut nequeat illud obtinere ex nova gratia, independente à prima.

F. Leuen. Fort. Benef. Tom. II.

Lott. à num. 73. vide eundem de his ulterius numeris seq.

Quæstio 847. An, & qualiter regula de annali solet derogari?

R Espondeo primæ parti, quæ est de exprimendis conditionibus possessoris, & causa specifica vacationis, & tempore possessionis, solet à Papa de facili derogari. Lott. l. 2. q. 52. n. 5. citans Gregor. decif. 213. n. 1. Tond. in qq. benef. p. 1. c. 85. n. 17. Idque passim ex stylo, etiam per clausulas generales in gratiis novis. Lott. loc. cit. n. 79. licet derogatio hujusmodi non attendatur, si principalis gratia sit nulla. Lott. cit. n. 51. Tond. n. 19. citantes Puteum decif. 19. l. 2. Talis autem derogatio debet esse specialis; nec sufficit, quòd in supplicatione fiat mentio annalis possessionis, nisi illius expressa accedat derogatio. Tond. loc. cit. n. 18. Quòd etiam huic primæ parti derogetur per Nuntium Apostolicum, habet Tond. n. 17.

2. Secundæ verò parti hujus regulae nusquam consuevit derogari. Lott. n. 52. Tond. loc. cit. n. 21. Hujus rei ratio est, quòd licet prior pars fuerit atque ac secunda pars regulæ inducta ad coercendam improbitatem impetrantium, quia tamen aliud nihil concernit, quam instructionem Papæ circa personam possessoris, & qualitatem illius: neque jus publicum neque privarum læditur, dum ea non servatur, derogatio illius nullam in se habet amaritudinem. Lott. cit. n. 52. Posterior verò pars regulæ concernat jus publicum; nam nisi citetur possessor intra 6 menses, & exinde intra annum causa expediatur, regula præsumit calumniam in impetrante, & super hac præsumptione amplius disponit, nimirum annullando impetrationem, & alias pœnas decernendo. Unde jam non dicitur præsumptio simplex, sed juris & de jure, juxta doctrinam Bald. in l. five possideris. c. de probat. Menoch. eod. tr. l. 1. q. 3. à. n. 16. Lott. n. 53. quapropter etiam, si huic quoque parti derogaretur, videretur quodammodo foveri ista malitia quòd leges abhorrent. Lott. n. 54.

3. Veruntamen, si justa causa subest, consuevisse prorogari hæc tempora semestris illius & anni, ut dictum supra, adeò, ut nusquam prorogatio hæc solet denegari, teste Lott. n. 55. ex Gomef. hic. q. 71. & Gratian. discept. forens. c. 624. n. 24. in tantum etiam ut non teneatur impetrans causam obtinenda hujusmodi prorogatione suggestam seu obtentam justificare. Lott. num. 56. citans Sarn. ad reg. de triennali. q. 57.

Quæstio 848. Regula de triennali possessione (quæ est tertia) alias 35. Cancell. quòd continent?

R Espondeo subjungendo ipsa verba regulæ: *Statuit, & ordinavit idem D. N. quòd si quicumque beneficia Ecclesiastica, qualiacumque sint, absque Simoniacò ingressu Apostolicà vel Ordinarià collatione aut electione, & electionis hujus confirmatione, seu presentatione & instructione illorum, ad quos beneficiorum hujusmodi collatio & proviso, electio & presentatio, seu quavis alia dispositio pertinet, per triennium pacificè possederit (dummodo in beneficiis hujusmodi, si dispositio Apostolica ex aliqua reservatione generali in corpore juris clausa reservata fuerint, se non intruserint) super istis beneficiis ralièr possessis nequeant molestari; nec non impetrationes quaslibet de beneficiis ipsis sic possessis factas*

factas irritas & inanes censei debere, decrevit; antiquas lites super illis motas penitus extinguendo &c.

2. Observandum hic imprimis in genere, quod ait C. de Luca de benef. in sum. n. 236. quod etsi frequentior sit hujus regulæ quam prioris de annali in foro usus; vulgus tamen majorem longè ei tribuat operationem, quam in effectu habet, cum ob restrictiones & declarationes nimium rari sint casus, in quibus operativa manet; hinc

Questio 849. Quenam sit potissima vis hujus regulæ, seu triennalis possessionis?

Respondeo, est impedire absolute & simpliciter, ne ullis molestiis impeti valeat possessor ratione beneficii possessi. Caltrop. de benef. d. 2. p. 33. n. 8. Lott. l. 2. q. 53. n. 7. cum communi, adeo, ut contra impetramentum opposita exceptio hujus regulæ & justificata iudex aliud pronunciare non habeat, quam regulam ob stare, & si quid declarat contra possessorem, illud totum sit nullum. Lott. loc. cit. citans Sarn. ad hanc reg. q. 58. Et in hoc posita est potissima differentia hujus regulæ à priori de annali, dum hæc non ita tuetur possessorem, ut nolit eum molestari, sed solum impetranti & molestare cupienti præscribit modum & tempus agendi. Lott. loc. cit. n. 3.

Questio 850. An dicta vis restringenda ad molestias super possessione, & non extendenda quoque ad arcendas molestias super proprietate movendas: sive num hæc regula solum obstat in possessorio, & non etiam in petitorio?

Respondeo, vi illius arceri utriusque generis molestias, & obtineri tam in petitorio, quam in possessorio. Tond. in qq. benef. p. 1. c. 85. n. 48. citans Callad. decis. 5. n. 5. de restit. spol. & Rebuff. de pacif. poss. n. 25. Lott. cit. q. 53. n. 8. & 11. citans eundem Rebuff. in pr. p. 3. signat super clausul. derogatoris, (ubi etiam, quod contra possessorem triennalem excitari nequeat lis, neq; in possessorio, neq; in petitorio) contra Chok. ad hanc regulam. n. 73. & Felin. in c. sicur. de sentent. & rejudicat. n. 31. cujus hæc in parte doctrinam sustineri non posse in terminis, in quibus is loquitur, nimirum ubi Ordinarius ipse in titulo inquirat, juxta dicta à nobis supra ait Lott. cit. n. 8. Quin & supposita triennali, intentari nequit, sed cessat actio popularis, ut quis removeatur ab occupatione bonorum Ecclesiæ. Lott. n. 9.

Questio 851. Qualiter vi hujus regulæ extinguantur lites antiquæ?

Respondeo, illico & ut completum triennium, intra quod possessor non fuit de facto molestus, siquæ lis ante initium illius triennii contra eum, aut ejus prædecessorem mota fuit (per aliquem tamen tertium, ut Lott.) ea lis antiqua mox extinguatur penitus in ordine ad hunc effectum, nimirum ut eâ non obstante, triennalis hæc possessio dicatur pacifica, cujus contrarium est in regula de annali, ubi, si antequam initietur annalis possessio, lis mota fuit possidenti beneficium, & non finita, nullatenus sit aut dicatur possessio illa annalis pacifica, etiam si intra annum in dicta lite nihil sit actum. Lott. cit. q. 53. n. 12. dicens hunc esse verum sensum verborum illorum: antiquas lites penitus extinguentes: & pro hoc citans Rotam in Segob. Paroch.

12. Janii. 1438. alias interpretationes dictorum verborum, super quibus plures multimodis fatigante ingenia sua, quæque tantam præ se ferre obscuritatem, ait Chok. hic. n. 84. ut aliquo natatore opus habeat, vide apud Glossat. Alph. per plures numeros à. num. 23. apud eundem Chok. item Gomez. hic q. 6.

Questio 852. Quid requiratur, ut possessio illa triennalis dicatur pacifica in ordine ad effectum hujus regulæ?

1. **R**espondeo, exigitur, ut totum triennium decursum in pacifica possessione, non attentato effectu cujusvis litis ante illius triennii initium mota per tertium aliquem contra possessorem, utpote quæ penitus extrinseca remanet, quantum ad exceptionem triennalis obtentam contra impetramentum. Lott. cit. q. 53. n. 19.

2. Interrumpitur autem isdem modis, quibus interrumpi annalem, dictum est. Lott. ibid. n. 20. Quibus tamen addit modum alium interruptionis n. 21. si nimirum ipse possessor triennalis, etiam post triennium exactum, contra aliquem litem moverit, constituendo se actorem per commissionem causæ super beneficio; secus si se constituerit reum voluntarium; adeoque non super beneficio, sed super jactationibus alterius causam obtinuit committi. citat pro hoc Card. Paris. conf. 87. n. 2. l. 4. Quod si etiam turbatio seu contradictio extrajudicialis non fuerit continuata. hoc est, cepta, dein intermissa per triennium, non excluditur exceptio triennalis possessionis; quia ea non reditur non pacifica. Tond. loc. cit. n. 65. citans Burat. decis. 622. n. 8. Vide de hoc Alph. Soto apud Chok. hic. n. 25. In quo iterum differre videtur hæc regula à precedente juxta dicta ibidem.

3. Notandum etiam, quod tradit Tond. ibid. n. 68 & 69. turbationem per tertium illatam, & litem cum tertio agitatam non impedire cursum triennii quod ad alios, qui non sunt in lite, & si litiger quis adversus unum post triennium (vel etiam litigavit intra triennium) & adversus alios non, dicitur adhuc pacificus possessor quoad alios citat pro hoc Sanch. in conf. mor. l. 2. c. 1. dub. 27. securum in hoc Rebuff. de pacif. poss. n. 200. & Gl. ad pragmat. sanct. tit. de pacif. poss. v. terminorum, qui asserunt, interruptionem triennii nocere tantum quoad personam interruptentem, & tertium se ex ea juvare non posse.

4. Porro ad hujus triennii computationem nequaquam deservire potest possessio antecessoris, ut dictum ad regulam de annali, quia nullibi in jure cautum est, ut in materia beneficii, quemadmodum in profana v. g. in usucapione rerum civilium, possessio antecessoris adjudicetur successori illique prodest, ac si ab ipso haberetur; juxta l. Pomponius. ff. de acquirend. poss. Caltrop. cit. p. 33. n. 8.

Questio 853. An, & qualiter titulus exigatur, ut suffragetur possessori triennali hæc regula?

1. **R**espondeo primò, exigitur titulus aliquis; nam in eo etiam differt hæc regula à regula de annali, quod hæc pro subiecto habeat nudum factum possessionis pacificæ, ut Lott. cit. q. 53. n. 12. adeoque sufficiat sola beneficii corporalis detentio; ad obrendendam tamen regulam de triennali, ejuisque beneficio fruendum requiritur verisimilis titulus